

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Végeznek az indemnitással

Budapest, jan. 12. Bethlen István gróf miniszterelnök tegnap este elutazott Bécsbe a Schober szövetségi kancellárral folytatandó tárgyalásokra és csak péntek este fog visszatérni a fővárosba. Így tehát a politikában két csendes nap várható.

A keresztyénpárt a jövő hét elején pártértekezletet tart. Ezen az értekezleten kell a pártnak végrehajtania a legutóbbi értekezleten hozott ama határozatát, hogy az októberi puccsban részesekeket távolítsa el tagjai sorából.

Ezzel kapcsolatban az értekezleten a keresztyén agrár párti mozgalmat is bejelentik. A keresztyén földmives párt megalakulása nem jelenti a keresztyénpárt szakadását, mert tulajdonképpen csak arról van szó, hogy az agrár kerületek képviselői a választások előtt az agrár érdekek fokozott megvalósítását tűzzék ki céljukul a meddő közjogi viták helyett. — A keresztyén párt értekezletéről a párt egyik vezető tagja a következőket mondotta munkatársunknak:

Rakovszkyéknak menni kell

— Véleményem szerint Rakovszkyéknak feltétlenül ki kell vonulniuk a pártból, mert a párt nem fogja magát az ők azonosítani. Mindenkinek be kell már látnia a mai nehéz időkben, amikor az ország lakossága nagy nyomorban van és a drágaság hihetetlen arányokat öltött, akkor a királykérdést nem lehet a nemzetgyűlésen mindenféle skandalumokkal elintézni. A nemzetgyűlés élettartama tekintetében különböző felfogásokat vallunk. A nemzetgyűlésnek minden körülmények között le kell tárgyalnia a választójogot, mert enélkül nem szolhat szét. Ha a választójogi javaslatot február 16-ig nem lehet törvényerőre emelni, akkor természetesen február 16-án tul is ülészetünk. Amennyiben a kormány a főrendiházi reformot is a Ház elé akarja hozni, a közigazgatási reformot is le kell tárgyalni, mert hiszen e kettő szoros összefüggésben van egymással. (MTI.)

Nyolcórás ülések

A nemzetgyűlés mai ülésén, még nem szavazhatták meg a 8 órás üléseket. Holnap az ülés elején ismét benyújtják a 8 órás üléseket kérő ívet.

Holnap minden bizonnyal el fogják fogadni a javaslatot és már szombaton 8 órás ülésben fogják tárgyalni az indemnitást. Ez által az indemnitás vitájával egy-két nap alatt végeznek, úgy hogy a jövő héten tető alá kerül a javaslat és a kóthetes ex-lex megszűnik.

A keresztyénpárt Bethlen-csoportja tanácskozott Vass József kultuszminiszterrel. A kisczardapártban várakozó állásponton vannak, mert a miniszterelnök még nem tárgyalt nagyatádi Szabóval, a párt vezetőjével. A disszidensekkel való egyesülés viszont befejezett dolog. Szombaton annak a részleteit beszélük meg, amikor is a választójog ügyéről fog a miniszterelnök nagyatádi Szabóval tárgyalni.

A magyar-osztrák tárgyalások

Bécs, január 12. Bethlen István gróf miniszterelnök ma reggel 8 óra 30 perckor, tehát egy fél órával az előre megállapított időpont előtt a magyar külügyminiszterium, a kereskedelmi és pénzügyminiszterium mintegy 15 szakelődője kíséretében különvonaton Bécsbe érkezett. A magyar miniszterelnök nyomban a magyar követség Bank-gassei palotájába ment.

A magyar urakat a pályaudvaron Masi-revich magyar követ és Reich miniszteri tanácsos fogadták.

A tanácskozások délelőtt 10 órakor kezdődtek meg az osztrák külügyminiszteriumban.

Bécs, január 12. A két delegáció délelőtt

A pénzügyi, forgalmi és kereskedelmi bizottságok programja

Bécs, január 12. Az osztrák-magyar tanácskozásokról a MTI Bécsbe küldött tudósítója illetékes helyről a következőket tudta meg:

Az ülés megkezdésekor Schober szövetségi kancellár Ausztria, Bethlen István gróf miniszterelnök Magyarország nevében üdvözölték az értekezletet és kölcsönösen annak a roményüknek adtak kifejezést, hogy lehetségessé válik Ausztria és Magyarország között baráti viszonyt létesíteni.

A délelőtti ülés célja az volt, hogy a tárgyalások programját megállapítsák és a szóban forgó kérdéseket a három bizottsághoz utalják: a pénzügyi, a forgalmi és a kereskedelmi bizottsághoz. Megegyeztek abban, hogy a pénzügyi bizottság a nyugatmagyarországi ügygel összefüggő hat kérdéssről fog tárgyalni.

A régi viszony helyreállítása államjogi kötelezettség nélkül

Bécs, jan. 12. „A Neue Freie Presse” ma esti lapjának élén Bethlen István gróf miniszterelnökkel folytatott intervjút közöl.

Az Ausztriához gazdasági téren való közeledés kérdésével — mondta Bethlen — teljes rokonszenvvel állunk szemben. Ezt a közeledést hathatósan előmozdítani készek vagyunk, ha Ausztriában hasonló szellemmel találkozunk. Természetesen felvetődik a kérdés, hogy a jövőben miképen fog alakulni a két ország politikai viszonya. Ha sikerülni fog a tárgyalásokat az engesztelőkenység szellemében befejezni, ha a kölcsönös előzékenység jelében gazdasági megegyezésre fogunk lépni, ha ennek szükséges előfeltételét a barátságos légkört megteremtettük, akkor a két szomszéd állam politikai viszonya magától adódik.

Politikai megegyezés nincs terve véve

Bécs, január 12. A „Neues Wiener Tagblatt” Massinjerich Szilárd pécsi magyar királyi követnek a lap egyik munkatársával folytatott beszélgetését közli, akinek a legtöbb érdeme van abban, hogy a tárgyalások lehetőségessé váltak. Többek között a következőket mondotta: Terve vették és valószínűleg visszatérnek arra a kereskedelmi szerződésre, amelyben egy évvel ezelőtt megállapodtak, anélkül azonban, hogy azt jóváhagyták volna. Kifejezetten politikai megegyezés azonban tudomásom szerint sem Ausztriának, sem nekünk nem

Bethlen és Schober általános eszmecseréje

Bécs, január 12. Schober kancellár ma délután fél 4 órakor a magyar követség Bank-gassei palotájában rövid látogatást tett Bethlen István gróf magyar miniszterelnökknél.

Délután 4 óra után a két államférfi az

10 órakor ült össze. A kormányelnökök a külügyminiszteriumban előzőleg rövid megbeszélést folytattak.

Az együttes ülés megnyitása alkalmával Schober szövetségi kancellár mondott üdvözlő beszédet. Kifejezte afölötti örömét, hogy a két állam között végre tárgyalásra került a sor. Ezután három bizottság megalakítását javasolta és pedig a pénzügyi kérdések, a forgalmi és határkérdések, végül a kereskedelem és politikai problémák számára.

Bethlen István gróf miniszterelnök megköszönte az üdvözlést és csatlakozott az indítványhoz.

A délelőtti ülés a déli órákban ért véget.

Ezek a kérdések a következők:

1. A magyar állami tulajdon és a közös tulajdon kérdése. 2. Az adó és illeték hátralékok kérdése. 3. A bankjegyforgalom kérdése. 4. A háboru előtti és háborus adósságok megoldásának kérdése. 5. A nyugatmagyarországi területi kérdéssel összefüggő kártalanítás kérdése. 6. A forgalmi bizottság feladata lesz, hogy megegyezésre jusson a határmenti forgalom kérdésében, a határmenti forgalomban nyújtandó kedvezményekkel, valamint általában vasuti forgalmi kedvezményekkel.

A konferencia plenáris ülése után az egyes bizottságok azonnal összeültek, hogy megállapítsák a tanácskozások rendjét. Mindhárom bizottság tanácskozásai délután 4 órakor kezdődnek meg az osztrák külügyminiszterium helyiségeiben.

Hozzá akarunk látni, hogy államjogi kötelezettség nélkül a régi viszonyt újra helyreállítsuk. Az ilyen barátságos és őszinte viszony újra felvételének politikai szerződésekre nincs szüksége. Elegendő, ha a fájó töviseket a testből kihuzzuk. Ennek magától adódó feltétele az, hogy Ausztria ne kössön más államokkal olyan szerződéseket, amelyeknek éle ellenünk irányul. Igen óhajtható volna, hogy a tárgyalásokon olyan mentalitás érvényesüljön, amely szerint a betűgyekbe való beavatkozástól tartózkodnak és mindenikre rábizznak, hogy a maga belső súlyos problémáit folyó küzdelmet a maga módja szerint vivja meg.

Reményteljesen tekint a bécsi tárgyalások kimenetele felé, amelyeknek nehézségeit, semmi szín alatt nem akarja lekicsinyelni.

szándékunk, noha valószínűleg ilyen értelmű megbeszélés is lesz.

A követ megerősítette azt a hírt, hogy a magyar kormány tiltakozott a gobelinek elzáróztatása ellen, mert az is beletartozik a két állam közös vagyonaival kapcsolatos függő kérdések komplexumába.

Bécs, jan. 12. Az osztrák kormány reméli, hogy a gobelinek elzáróztatása ellen tett magyar tiltakozás ügyét is sikerül a bécsi tanácskozás folyamán kompenzációs alapon rendezni.

osztrák külügyminiszterium palotájában találkozott, ahol Khuen-Hédervary magyar külügyminiszteri osztályfőnök részvételével általános eszmecserét folytattak azokról a módozatokról, amelyek segítségével a két állam között ba-

rátságot kapcsolatot helyreállítani lehetne. Ez az eszmecsere este fél 7 óráig tartott, ezalatt a három bizottság a hozzájuk utalt kérdésekről tanácskozott.

A kereskedelmi bizottság,

amelynek tanácskozása már délelőtt kezdődött, a délutáni tanácskozások folyamán, amelyeken a forgalmi viszonyoknak közgazdasági téren való helyreállításáról volt szó, *megegyezésre jutott*, amelynek az a célja, hogy **Ausztria és Magyarország között kereskedelmi egyezmény és árucserre egyezmény jöjjön létre.** Az árucserre egyezményre vonatkozó részletes tárgyalások már két héten belül megtörténnek. Ezalatt érintkezésbe lépnek az illető érdekképviseletekkel.

A kereskedelmi egyezmény a *legtöbb kedvezmény és a szabadforgalom elvén épül fel* és a két törvényhozás jóváhagyása után azonnal életbe lép. A tanácskozás tárgya volt az a kérdés is, hogy a két kormány milyen álláspontot foglaljon el a portorosei határozatokkal szemben. Megegyeztek abban, hogy állategészségügyi, valamint az iparjogok védelmét célzó egyezményt is fognak kötni.

A Közlekedésügyi bizottság,

amely a vasuti kérdéseken kívül a vám- és utlevélügy kérdéseivel és a határforgalommal foglalkozott, délután 4 órakor tartotta első ülését. A bizottságban naponként felváltva egy-egy osztrák és magyar delegátus fog elnökölni. A mai ülésen az osztrák delegáció közölte a magyar delegációval az osztrák kormány kívánságait, amelyek azt célozzák, hogy az anyaország és a népszavazás folytán tőle elszakított területekkel a vasuti forgalmat megkönnyítsék. A magyar delegáció fenntartotta magának, hogy az osztrák kívánságokat tanulmányozni fogja és ebben a tekintetben a pénteken délelőtt 10 órakor az egyik magyar delegátus elnöklésével tartandó ülésen fog nyilatkozatot tenni.

A pénzügyi bizottság

ma délután 4 órakor kezdődő ülésén a velencei egyezményvel összefüggő pénzügyi kérdéssel foglalkozott. A Magyarország részéről átadott területek vagyoni értékek, állami birtokok, iskolák, vasutak stb. vannak, részben közös javak, amelyeknek megfelelő elszámolása most már a tanácskozások tárgya lesz.

A tanácskozások további tárgyai lesznek a bankjegyek, államadósságok, a háboru előtti és a háborus adósságok nostrifikálása, az adók és illetékek, valamint a kártérítés kérdése, amelyre Ausztria a nyugatmagyarországi felkelés és a terület átadása kapcsán igényeket támaszt. A bizottságokban a delegációk az első találkozás alkalmával a kölcsönös információra szorítottak. A tárgyalások folyamán felmerül annak a szüksége, hogy újabb előadókat is vonjanak be a tárgyalásba.

A kereskedelmi bizottság este 7 órakor, a közlekedésügyi és pénzügyi bizottság már háromnegyed 6 órakor fejezte be tanácskozásait.

Lakoma a külügyminiszteriumban

Bécs, jan. 12. Bethlen István gróf miniszterelnököt Hainisch szövetségi elnök még ma fogadni fogja. A magyar miniszterelnök ugyancsak ma meglátogatja a bécsi külföldi képviselőket. A magyar delegáció tiszteletére a külügyminiszteriumban este diner lesz. (MTI)

Bécs, jan. 12. Este 8 órakor a külügyminiszteriumban a magyar delegáció tiszteletére lakoma volt, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök a magyar delegáció tagjaival, Schöber kancellár, dr. Gürtler, dr. Waber, dr. Rodler és dr. Henett miniszterek, továbbá Masireviés bécsi magyar követ és Cnobloch osztrák követ, valamint a kancellária hivatalának és a külügyminiszteriumnak több tagja vettek részt.

Bethlen és Schöber felköszöntőikben hangsúlyozták, hogy meg van a remény a függő kérdések elintézésére s ezzel a két ország gazdasági talpraállítására.

A francia kormány lemondott

Páris, jan. 12. (Wolf.) A Briand-kormány lemondott.

Páris, jan. 12. (Havas.) Millerand elnök a Briand-kormány lemondását elfogadta.

Az indemnitásra kimondták a sürgősséget

A nemzetgyűlés mai ülését *Gaál* Gaszton elnök egynegyed 11 órakor nyitotta meg. A kisczardapárt a megérkező Tomcsányi Vilmos igazságügyminisztert hangos éljenzéssel fogadja, majd az elnök bemutatja a múlt ülésen távollévők névjegyzékét. Ezután következik az indemnitási vita sürgősségének kimondása. Maczky Endre kéri a tanácskozásképeség meg-

A krisztusi gondolat hassa át a közéletet

Hornyánszky Zoltán: Az ellenzéknek emi-
neus dolga, hogy kritikát gyakoroljon, a kormány pedig kötelessége, hogy megadja a módot az ellenzéknek objektív kritika gyakorlására. A kormány az indemnitásban hat hónapra kér felhatalmazást. Ez teljesen bizalmi kérdés. A kormány nem körvonalozta politikájának azt a részét, amelyre tulajdonképpen szükség volna.

— Foglalkozik ezután a miniszterelnök pécsi beszédével. Megemlíkezik a miniszterelnök pécsi beszédében a felekezeti békéről is, amelyet feltétlenül szükségesnek tart. A vagyonváltásra áttérve kifogásolja, hogy a nagy vagyonokat nem veszik olyan mértékben igénybe, mint a kicsinyeket. Rámutat arra, hogy a vitézi telkeket nem mindig igazságosan osztották ki. Bizalmatlanságának egy másik forrása az, hogy az üzerek és tőzsérek meggazdagodhattak a kisczardák rovására. Foglalkozik a tisztviselőkérdéssel és annak sürgős megoldását szükségesnek tartja. A kormány a

A Habsburg-ház évszázadokon át nemzetellenes volt

Hegedűs György: A Habsburg-kérdést nem akceptálja azon súlyos érvek hatása alatt, amelyek szerint *a Habsburg-uralkodóház évszázadokon keresztül nemzetellenes magatartást tanúsított. A főszempont az, hogy mi szolgálja a nemzet érdekét.* A legitimisták nem is annyira a királykérdéssel foglalkoznak, hanem legfőbb céljuk, hogy minden meglévő hatalmat kikezdenek és pellengérré állítsák azokat az erőket, amelyek a király visszatérését megakadályozták. A puccsban résztvettek felmentésére elfogadható jogi érvelést nem hallott.

Az igazi legitimista álláspont az, hogy a meglévő törvényeket tiszteletben tartják. Ez a nemzetgyűlés szuverén és joga van törvényeket hozni. Ez a nemzetgyűlés mondta ki azt, hogy

A keresztyén irányzat nem eladó

Ezután *Szterényi József* báró multkori beszédével foglalkozik. Rámutat arra, hogy a Hangya és egyéb keresztyén szövetkezetek a zsidó kereskedelmi sajtó által üldözésnek voltak kitéve. Nem szabad elfelejteni, hogy az az elem, amely az egész ország kereskedelmét kezében tartotta, mennyire önző és lelkiismeretlen volt. A Hangya és a Futura a magyar faj terjeszkedésének hivatott tényezői.

A kormánynak tehát kötelessége, hogy minden erejével támogassa. Örömmel békülünk ki a munkássággal, de egy feltételünk van, hogy helyezkedjék nemzeti alapra és hagyja ott zsidó vezetőit, akik őket csak politikai célokra használták fel. Mi nem vagyunk antiszemiták, mi elsősorban csak harcosok vagyunk, akik tudatosabb keresztyéniséget akarunk. A zsidók már mindent megvásároltak ebben az

A földbirtokreform és a zsidókérdés

Ennek a nemzetgyűlésnek két nagy feladata van. Az egyik a földbirtokreform, a másik a zsidókérdés megoldása. Megvalósítva egyik sincs még. A zsidók emancipációja óta Magyarországon *14 millió kat. hold jutott a zsidók kezére.* Megszerezte a magyar kereskedelem legnagyobb részét a zsidóság. 1911-ben az volt a helyzet, hogy Magyarországon minden zsidóra esett 1.7 kat. hold, míg Csonkamagyarországon van 466.174 zsidó és bár a lakoságnak csak 4 $\frac{1}{2}$ %-át alkotja, zsidó kézen van 3,852.194 kat. hold, vagyis minden zsidóra esik 8 $\frac{1}{2}$ kat. hold ingatlan. Ugyanezen statisztika szerint Magyarországon *1,300.000 földmunkás van, akiknek egy holdjuk sincs.* Kérde tehát, hogy olyan viszonyok között, mint amilyenek Magyarországon vannak, ahol a be-

állapítását, miután *a Ház nem tanácskozásképes*, elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után *a Ház kimondja az indemnitási időre a sürgősséget.* Napirend előtt *Vass* József kulturális miniszter a kormány nevében a *soproni népszavazás eredményéről* szóló törvényjavaslatot nyújtja be. Ezután áttérnek az *indemnitási vita* folytatására.

fajvédelem, a nemzeti gondolat érdekében nem tanusította azt a magatartást, amelyet kellett volna. Epen ezért nem viseltetik bizalommal a kormány iránt.

A királykérdésről szólva legitimista álláspontját jogi érvekkel igyekszik bizonyítani. — Foglalkozik az ultimátumok, a demarsok és a szomszéd nagyhatalmak háborus készülődéseinek valódiságával és jelentőségével. Hangsúlyozza, hogy az annyira emlegetett jogrendnek érvényt is kell szerezni. Az alapvető építő munkához nem elég a faji gondolat, hanem emellett a krisztusi keresztyén gondolatot is bele kell vinni és ha a krisztusi gondolat fogja áthatni a közéletet, akkor vissza fog jönni a mi országunk, az egész Magyarország. Az indemnitást nem fogadja el.

Elnök ezután 10 perc szünetet rendelt el. Szünet után elnök a *8 óras ülésre* vonatkozó indítvány feletti szavazást akarja elrendelni, de mivel 50 aláíró közül csak 42 van jelen, az indítványt elvetettnek tekintik.

a királyi hatalom gyakorlása, ha ideiglenesen is, de megszűnt. Ennek kapcsán Magyarország Kormányzója törvényes feje az országnak. Ennek a törvénynek alapján tett mindenki esküt a Kormányzónak. *Aki tehát ezt a törvényt megsérti, szembekerül a büntető törvénykönyvvel.* Még más veszélyt is lát ebben a küzdelemben és pedig a Szent Korona szentségének megsértését és a királyság fogalmának mintegy jogi intézményű gyengülését. Ez a nemzet köztársasággá lesüllyedni nem fog soha, mert ezt a nemzetet ebből a káoszából kivezetni nem tudja, mint a Szent Korona, amely ezer éven át vezérléscsillag volt, amely össze tudta tartani az országot akkor is, amikor a legjobban össze volt törve.

országban, Most meg a keresztyén irányzatot is meg akarják vásárolni. De tudják meg a zsidók, hogy ez *nem eladó.* Ebben az országban nem lehet többé keresztyén program és vörös terror. Nincsen a világon nép, amelyet a zsidók annyira kifosztottak volna, mint a magyar. Utal a sajtónak nemzetrontó és hadseregbonító munkájára. A föld népét a háboru után a földbirtokreformmal bolondították, de ha földet akart, akkor felakasztották, az intelligenciát pedig börtönbe vetették. Amikor elmult a vörös rémuralom és utóit a leszámolás órája, ez a faj volt, amely megnyitotta szalonjait a románok előtt és támogatta pénzzel és más anyagi eszközökkel a román hadsereget. Most pedig lehetetlen észre nem venni azt a konkolyhíntést, amely a zsidóság részéről történik.

tolakodott idegen faj úgy kirántotta a földet a magyar faj lába alól, ok nélkül vetődött-e fel a zsidókérdés? Javasolja, hogy a földbirtokreform végrehajtásánál elsősorban azokat a birtokokat vegyék figyelembe, amelyek 1914. óta jutottak új kézre. Szükségesnek tartja ezt, mert nem lehet egyenlő elbánásban részesíteni a háboruban betolakodott galíciaiakat a régi földbirtokosokkal. A földbirtokreform után kell megoldani azt a nagy feladatot, hogy megvédjük a magyar fajt és kirántjuk a földet annak lába alól, aki csak uzsorával szerezte azt meg.

1914-ben a szabadkőművesek hangoztatták a földbirtokreform szükségességét, örökösen azt mondták, hogy a latitudináriusok teszik tönkre a falu népét, de *sohasem beszéltek a*

zsidókézen levő vagyorról. A magyar faj sorsa a magyar föld kérdésével függ össze, és a föld szorosán összefügg az irredentizmus kérdésével.

Az indemnitást elfogadja.

Ezután Rubinek István a mentelmi bizottság előadója ismerteti a bizottság javaslatát, amely szerint a Ház Csizmadia Sándort utasítsa a Ház ünnepélyes megkövetésére. A Ház a javaslatához hozzájárul.

Elnök ezután napirendi indítványt tesz, amely szerint a legközelebbi ülés holnap, pénteken délelőtt 10 órakor lesz.

Civitas fidelissima

Budapest, jan. 12. Sopron szabad királyi város érdemeinek megörökítésére a nemzetgyűlésen ma benyújtott törvényjavaslat szövege a következő:

Sopron szabad királyi város lakossága, midőn válságos időkben állami hovatartozása iránt própára tették hajlandóságát, a megtartott népszavazáson nyelvi és faji különbség nélkül az ezeréves Magyarországhoz való tántoríthatatlan hűségéről tett tanuságot. A hűséges ragaszkodásnak ez a megnyilatkozása a magyar haza minden fiában megerősítette a boldogabb jövő reményébe vetett hitet és reménységet. Amidőn Sopron szabad királyi város lakosságának a magyar állam iránti hűségéről tett tanuságát, amelyről mindenki meg volt győződve, szeretetével viszonozza, a népszavazás emlékét a következőkben örökíti meg a magyar törvényhozás:

1. Sopron szabad királyi város lakosságának a magyar állam iránti tántoríthatatlan hűségét örök emlékeztetül törvénybe iktatjuk.

2. Elhatároztuk, hogy a népszavazás emlékének megörökítésére Sopron város területén illő helyen e történelmi esemény jelentőségéhez méltó emlékmű állíttassék fel. Az emlékmű költségeinek fedezéséről részben gyűjtés útján, részben az állami költségvetésben történik gondoskodás.

3. Sopron szabad királyi város címére a „civitas fidelissima,” azaz igen hű város jelzővel egészítetik ki.

4. E törvény kihirdetése után azonnal életbe lép és végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

A népszövetség és a királypuccs

Genf. jan. 12. A népszövetség tanácsa mai ülésén mindenekelőtt az Aaland-szigetek semlegesítésének kérdésével foglalkozott, majd a főtitkár felolvasta a magyar kormány december 19-iki levelét a népszövetségi paktum 11-ik és 17-ik cikkelyének interpretációjáról. A tanács jóváhagyta a főtitkárnak e levélre adott válaszát, amelyben feleslegesnek mond minden intézkedést olyan ügyben, amelyet elintéztek anélkül, hogy erőszakhoz nyultak volna. E válasz meghatározza a paktum interpretációjának bizonyos kérdéseit, amelyeket a magyar kormány vetett fel. Kijelenti, hogy a tanács egybehívására a 11. és 17-ik cikkelyek értelmében a főtitkárnak kezdeményezési joga nincsen.

Politikai párbajok

Budapest, jan. 12. Értesülésünk szerint Sigray Antal gróf és Bánffy Miklós gróf külügyminiszter megbízottai kézhez kapták a párbajbírók döntését, amely szabad folyást enged a két fél között felmerült lovagias ügy elintézésének. A megbízottak nyomban tanácskoztak és megállapodtak, hogy a külügyminiszter és Sigray közötti párbajt ma délután vivják meg a felek nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül igen súlyos feltételekkel.

Segédek voltak Bánffy Miklós részéről Károlyi Imre gróf és Perényi Zsigmond báró, Sigray Antal gróf részéről báró Szentkereszty Béla és Pallavicini György őrnagy.

A fegyverbírók előbb kardpárbajt állapított meg, azonban azt a döntését megváltotta, tekintettel arra, hogy Bánffy Miklós gróf jobb kezébe kardot nem foghat. A felek pisztolypárbajt vívtak egyszeri golyóváltással, amely a Nemzeti Lovardában ma folyt le. Sebesülés nem történt. A felek nem békültek ki.

Bethlen István gróf miniszterelnök és Sigray Antal gróf valamint Rakovszky István között felmerült lovagias ügyben a becsületbírók még nem döntöttek.

Házhely- és földosztás Debrecenben

Kétezeren jelentették be igényjogosultságukat
A ház helyfelajánlására kibocsátott felhívásnak
idáig semmi eredménye nem lett

Bernolák Nándor népjóléti miniszter, a város III. kerületének képviselője vasárnap a Bikában tartott beszámolója alkalmával rátért az új földbirtokreformra is és bejelentette a népgyűlésnek, hogy a kormány keresztülhajtotta azt a törvényt, amely jogot ad az embereknek egy parányi földre, jogot ad házhelyre. Ennek a törvénynek a végrehajtása ország-szerte teljes erővel megindult úgy, hogy már idáig is több, mint 15 ezer házhelyet osztottak ki, valamint igen nagy számú kisbirtokot.

A beszámoló ezen pontjánál a hallgatóság köréből számosan közbekialtották, hogy: Debrecenben nem osztottak se házhelyet, se földet.

A közbekialtásokra reflektálva azt a megjegyzést tette, hogy „ha Debrecenben csakugyan nem történtek volna meg a megfelelő lépések, ez súlyos mulasztás lenne, amit védeni nem kívánok.”

Tekintettel ez ügy rendkívüli nagy horderejére, a Hajdúföld munkatársa felkereste Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnokot, a gazdasági ügyosztály vezetőjét és fölkérte, hogy tájékoztassa lapunk útján közönségünket ez ügy miben állásáról. Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok a következőkben volt szíves válaszolni:

— A földbirtokreformnál a földhöz jutásra vonatkozólag az eljárásnak a megindítása, a földbirtok helyesebb megosztásáról szóló 1920. évi XXXVI. t. c. alapján az országos földbirtokrendező bíróság hatáskörébe tartozik. A földosztás ezen az alapon még nem történt meg. A közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága a hozzá betervezett ügyekben elbírálja, hogy a szóban forgó esetekben az állami elővásárlási jognak van-e helye s ezután ott, ahol a törvény és a végrehajtási utasítás szerint helye van, javaslatot tesz az állami elővásárlási jog iránt az országos földbirtokrendező bírósághoz. Ilyen esetek már Debrecenben fordultak elő s a bizottság a javaslatát már fel is terjesztette.

— A ház hely kijelölésekre vonatkozólag: a törvényhatósági városok a rendelet értelmében csak akkor kötelesek az igénylők összeírását foganatosítani, ha az O. F. B. elrendeli. Debrecenben az Országos Földbirtokrendező Bíróság

a Hadróá kérelmére az összeírást elrendelte s az már foganatosított is.

A város lakossága

a ház helyek felajánlására felhívott, azonban annak, — szomorú, — semmi eredménye nem lett.

A ház helyek, építés céljaira alkalmas területek, tulajdonosaival az egyezkedési tárgyalások folyamában vannak s azok remélhetőleg eredményre fognak vezetni.

— A jelentkezési napok alatt 149 hadi-özvegy, 238 hadirokkant, 1405 közalkalmazott, 135 kisiparos és építőmunkás, 74 földműves és mezőmunkás,

összesen 1973 egyén jelentette be igényjogosultságát.

— A rendeletet a törvényhatósági városokban még sehol sem hajtották végre. A földbirtokreformot ugyanis az O. F. B. intézkedése alapján a reform megjelente után csupán a községekben hajtották végre, az előírt azonnali kötelezettség alapján, míg a városok halasztást kaptak.

Hol történt hát mulasztás?

Debrecenben mulasztásról szó sem lehet

— mondotta a tanácsnok, — a helyzet az, hogy a földbirtokreform végrehajtásának szükségessége ott inminens, ahol a mezőgazdasággal foglalkozó munkások feles műveléshez, vagy alkalmaztatáshoz nem jutottak; már pedig Debrecen határában a gazdasági cselédekben és felesekben igen nagy hiány van. Itt valószínűleg nem lehet gazdasági cselédhez jutni.

— Egyébként a városi tanács a törvényes rendelkezéseken túlmenően, a maga szociális érzékére hallgatva, több száz hold területű városi földet adott bérbe kis parcellákban, hogy a földet igénylők szükségletét ezáltal is kielégítse.

A felvilágosítást egyelőre tudomásul vesszük, azzal, hogy e nagy szociális jelentőségű ügynek fejleményeit továbbra is élénk figyelemmel kívánjuk kísérni. A magunk részéről nagyon is érthetőnek és indokoltnak találjuk az igénylő kisemberek türelmetlenségét, amit csak tettekkel és kézzel fogható eredmények felmutatásával lehet lecsillapítani.

Toborzás

Már említést tettünk arról, hogy az újonnan felállítandó m. kir. honvédségbe önként jelentkezők önként választhatnak a régy fegyvernem közül, vagyis, hogy felvételüket a gyalogsághoz, lovassághoz, tüzérséghez, vagy műszaki csapathoz öhajtják-e. Szabadon választhatják meg az érdekeltek az ezredet is, amelyben szolgálni öhajtanak. Üdvös tehát, hogy az önként jelentkezők minél előbb történjenek, nehogy a fegyvernem, illetőleg az ezredek létszáma betöltsék, mi által a fenti különös kedvezményben a későn jelentkezők már nem részesülhetnek.

Bevonulás a m. kir. honvédséghez.

Az új honvédségbe az önkéntes jelentkezés alapján felavatott egyének behívása tényleges szolgálatra behívó jeggyel történik. Bevonulniok a behívó jegyen feltüntetett időben, ahhoz a törvényhatósághoz kell, amely a felavatást foganatosította. A behívó jegy a bevonuláskor vasuton, vagy hajón ingyen utazásra jogosít. E helyen felemlítjük, hogyha egy járás területéről önkéntes belépésre tömegesen jelentkeznek, az illető járás székhelyére külön avató bizottság száll ki, így a jelentkezőknek nem kell hosszabb utat megtenniök.

Közérdekű munka alóli felmentés.

Miután a közérdekű munkára való kötelezettség a jövőben valószínűleg be fog vezetni, felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy az új honvédségbe az önkéntes jelentkezés alapján katonai szolgálatot teljesítő egyének ezen kötelezettség alól szolgálati időtartamához képest, vagy teljesen felmentetnek, vagy kedvezményben fognak részesíttetni.

Teljes ülés a kir. táblán

Régi gyakorlat, hogy az új esztendőben felső bíróságaink ünnepélyes teljes ülés keretében kezdik meg működésüket: Ez az ünnepélyes aktus természetesen nemcsak formászerű és nem csupán az evforduló alkalmából hivatik egybe, hanem komoly célokat is szolgál, nevezetesen ebben az első teljes ülésben történik meg a bizottságok megalakítása is. Ekkor történik meg a törvények hiányaira felügyelő bizottság, a könyvtári bizottság, a díjnokok ügyeinek megvizsgálására alakított és a telekkönyvi vizsgáló bizottság tagjainak kijelölése, továbbá ugyanekkor ejtik meg a fegyelmi bíróság tagjainak a kisorsolását.

A debreceni kir. ítélőtáblán folyó hó 10-én d. e. 10 órakor volt az első ünnepélyes teljes ülés. Olchváry Zoltán kir. ítélőtáblai elnök nyitotta meg, komoly, a helyhez és az alkalomhoz mért mélyenjáró, de azért meleg tónusu fejtegetéssel.

Megelégedéssel állapította meg, hogy a bíróság megfelelő nemes és magaslatos feladatának s hogy különösen a kir. ítélőtábla működése volt mintaszerű és ebből azt a következtetést vonta le, hogy a reá bízott teendőket a jövőben is sikeresen és közmelegnyugvást keltően fogja megoldani.

A fegyelmi bíróság, melynek elnöke a kir. ítélőtáblai elnök, sorshuzás útján a következőképp alakult meg: Rendes tagjai lettek: Vekerdy Pál, Fekete Gedeon és dr. Rézei Sándor kir. kuriai bírák és Lakner Géza. Póttagok: Várady Sándor és Szabó József kir. kuriai bírák, valamint dr. Kerekes István és Lábos Béla kir. ítélőtáblai bírák.

A szociáldemokrata munkások harca a keresztényszociálisták ellen

A kormány nem tűr diktatórius törekvést

A Ganz-gyári sztrájk ügye a nemzetgyűlés előtt

Budapest, jan. 12. A nemzetgyűlés ma délutáni ülésének végén Szabó József (budapesti) sürgős interpellációt terjesztett elő a Ganz-gyári sztrájk ügyében. A szociáldemokraták az egész vonalon terrorisztikusan kezdenek fellépni a keresztényszociálisták szemben. Ezt bizonyítja a Ganz-gyári eset is. A Ganz-gyár igazgatósága felszólította a gyár szociáldemokrata bizalmiférfait, hogy a gyár jogaiba ne avatkozzanak bele, illetve ne akarják megállapítani, hogy a munkaadók kiket vegyenek fel a gyárba, ne korlátozzanak másokat a munkában. A szociáldemokraták ennek dacára folytatták a terrort. Erre az igazgatóság 6 bizalmiférfinak felmondott, mire kitört a harc. A szociáldemokrata munkások nagy része szolidaritást vállalt a felmondottakkal, megszüntették a munkát, a gépeket üzemben tartották ugyan, de ők maguk nem dolgoztak. Az igazgatóság megállította a gépeket, mire a munkások sztrájkba léptek és máig is változatlanul áll a sztrájk. Utal arra, hogy a keresztényszociálisták sohasem akadályozták a többi munkásokat a munkában. A Ganz-gyárban lefolyt sztrájkot nem tartja lokális jelenségnek, hanem tünetnek arra, hogy a szociáldemokrata munkásság felül akar kerekedni és ha győztes marad, akkor az egész vonalon meg fogja indítani a keresztényszociálista munkásság ellen az üldözést, hogy azok megélhetését lehetetlenné tegye.

Kéri a kormányt, hogy avatkozzék be minden erejével. Állítson össze egy munkabérek megállapító bizottságot, amelyben képviselve legyenek a munkások, a munkaadók, a kormány és a szakfejtők. Ez a bizottság legyen hivatva a munkaidőt és a munkabérek szabályozni a közszükségleti cikkek árainak arányában. Kéri a kormányt, van-e tudomása arról, hogy az utóbbi időben, különösen a kormány és a szociáldemokrata munkásság között történt megállapodás óta a munkatelepeken és gyárakban olyan foku terrort fejtenek ki a szociáldemokraták megbízottai, hogy más munkásokat nemcsak munkájukban gátolják, hanem életveszélyesen is fenyegetnek. Kéri a kormányt, mit szándékozik tenni a munkaszabadság biztosítására. Hajlandó-e a kormány a munkabérdiktatúrát megszüntetni, munkabér-

megállapító bizottságot kiküldeni, amely bizottság hivatva volna a munkások körében uralkodó ideges hangulatot megszüntetni.

Vass József kultuszminiszter a miniszterelnök helyett válaszol az interpellációra és kijelenti, hogy azokról a nyugtalanságokról, amelyek a munkások körében, különböző irányban érvényesülnek, a kormánynak tudomása van. A kormány és a miniszterelnök ur a legnagyobb és a legmesszebbmenő figyelemmel kíséri az eseményeket. Én erről a helyről a munkásság minden rétegéhez azt a kérelmet intézem, tegyen félre minden ellentétet, fogjon össze és dolgozzon. A munkásság a saját bőrén tapasztalta, hogy milyen gazdasági helyzetben vagyunk. A termelő munkát még nem tudtuk megindítani minden vonalon, de a kormány igyekszik ennek minden lehetőségét előmozdítani. Annál nagyobb bűn tehát, hogy a már megindult termelő munkát lehetetlenné tesz az azzal, ami nem tartozik a dolog lényegéhez. Kérem a munkásságot, hogy körültekintéssel bírálja el a dolgok lényegét. A kormány a maga részéről mindent el fog követni, hogy elősegítse ezt a bölcs és higgadt megértést. Ha a vizsgálat azt derítené ki, hogy bármely oldalról diktatórius tendencia érvényesül, amely más munkásokat munkájában akadályoz, a kormány ezekkel szemben a leghatározottabban fog fellépni. Nem fogjuk megtűrni, hogy bárki is terror alá kerüljön. A szociáldemokrata munkásságot épen úgy meg fogjuk védelmezni a keresztényszociálista munkássággal szemben, mint az utóbbit a szociáldemokratákkal szemben.

A miniszter végül kijelentette, hogy a kérdést még a mai nap folyamán vizsgálat tárgyává teszi és kéri a nemzetgyűlést, hogy válaszáat egyelőre tudomásul veszi.

Szabó József kijelenti, hogy a kérdés elintézését nem találja kielégítőnek, akkor a keresztényszociálisták kénytelenek lesznek hasonló eszközökkel élni a szociáldemokrata munkássággal szemben.

Vass József kultuszminiszter megjegyzi, hogy nagyon sajnálja, hogy e kérdésből hatalmi kérdés keletkezett, amit minden tekintetben el kellett volna kerülni.

A miniszter válaszáat úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul vették.

Nagyatádi a választójogról

A kisgazdapártban az este nagyatádi Szabó István a következőket mondotta:

A miniszterelnök ur csak szombaton érkezik haza s azután fog a párttal tárgyalni. Én mindenesetre ragaszkodom a községenkénti titkos választói joghoz. A lajstromos szavazást illetőleg nem mondhatom, hogy azt elfogadom, mert az nem volna megfelelő a kisgazdapártnak.

Ha már szóba kerülhet a kisebbségi képviselő, akkor helyesebbnek tartanám, hogy az egyes kerületekben megállapított képviselőkön felül a kisebbségi szavazatok arányosan az ország társadalmi rétegében foglalkozások szerint elosztanának és így kerülne be a kisebbségek képviselői a parlamentbe. Természetesen a kisebbségek képviselőinek száma a parlament tagjainak egyharmadánál többet nem tehetne ki. A választókerületi beosztás véleményem szerint megváltoztatandó, mert az ma egyes kerületekben nagyon aránytalan.

Mentelmi ügyek

Budapest, jan. 12. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma délután az egyik szünet alatt Kutkafalvy Miklós elnöklésével ülést tartott, amelyen a soron levő mentelmi ügyeket tárgyalta.

Elsősorban Csizmadia Sándor ügyével foglalkozott, akit mint ismeretes, a Ház az elnökkel szemben való viselkedése miatt utasított a mentelmi bizottság elé. Csizmadia a bizottság előtt azzal védekezett, hogy a másodszori elnöki rendutasítást nem hallotta. A bizottság

úgy határozott ez ügyben, hogy javasolni fogja a nemzetgyűlésnek, hogy Csizmadia Sándort a Ház ünnepélyes megkövetésére ítélje. Ezután a Szmrecsányi-Benkő afférból származott mentelmi sérelemmel foglalkozott a bizottság. Ugyanis Vértés Vilmos Benkő Gábor mentelmi jogának megsértését jelentette be. A bizottság az ügy előadójául Mikorényi Jenőt választotta meg. Mivel a bizottság előtt körülbelül 70 ügy fekszik, a jövő héten két ülést tartanak, amelyen a soronlevő összes ügyeket letárgyalják.

Megszűnt

a Renner-Tusár szerződés

Bécs, jan. 12. A Renner-Tusár-féle titkos szerződésről minden más közléssel szemben beavatott helyről arról értesülünk, hogy ez a titkos szerződés ma már nincsen érvényben, mert Schober és Benes legutóbbi megállapodásai megszüntették. A titkos szerződés megszüntetésének egyik oka az is volt, hogy Ausztria és Magya ország megállapodásának ne legyen akadálya, mert mind Csehország, mind Ausztria belátta, hogy sokkal előnyösebb, ha Magyarország gazdaságilag nem zárják el, hanem lehetőséget adnak neki a svomszéd államokkal való gazdasági megállapodásra.

Láthatatlan Vendég a városában. A kulturtanácsnok előterjesztésére a városi tanács Láthatatlan Vendég címen akciót indított a nyomorgókou való segítés céljából. A nyomoronyhító akció vezetésére a tanács a maga részéről Csóka Sámuel h. polgármestert, Vargha Elemér tb. főjegyzőt és Csűrös Ferenc kulturtanácsnokot delegálta.

NAPI HIREK

Megdöbbenő

az, amit a t. honatyák produkálnak. Amikor a legégetőbb és legéletbevágóbb súlyos problémák lelkiismeretes, körültekintő megoldását várna tőlük az ország nyomorgó népe, akkor ők éretlen diák-módra öltögetik egymásra nyelvüket, azután pedig lovagiassági komédiákat játszanak. Talán nincs is a szereplő képviselők között egy se, aki legalább egy félucat lovagias ügyben ne lenne angazsálva, mint sértő, vagy kihívó, párbajsegéd vagy besületbíró minőségben. Ugy látszik, a puccsisták heves vérét nem hűtötték le kellőleg a néhány heti visszavonult életmód, mert azóta nemes versenyre keltek legujabb fegyverbarátjaikkal a fenegyerekeskedésben.

Rakovszky, a volt elnök, vérbeforgó szemmel tájtéket tur, ordít és veri a padot, vak dühében örvöngve akarja vérét venni azoknak, akik esőndes szemlélődésre kárhoztatták a fogházban, akiknek pedig ő sokkal gonoszabb sorsot szánt és helyezte kiállításba, ha esztelen merénylete néhány napra kezébe juttatta volna a hatalmat.

Az éretlenségnek csimborasszója azonban az, amit egy volt miniszter: Beniczky produkál, aki mint a Rakovszky egyik megbízottja szekundál a Tomcsányival vívott párbajnál s azután háborodik fel azon, hogy hallatlan, az igazságügyminiszter párbajozott és rohan megtenni ellene a bünvádi feljelentést...

A félrendszabály mindig megbosszulja magát. Vagy ártatlan rajongók ezek a puccsisták s akkor kár volt úgy bánni velük, mint gonosztevőkkel, vagy pedig főben járó bünt követtek el s ez esetben helytelen dolog volt szabadon ereszteni őket, s alkalmat adni nekik, hogy ott folytassák, ahol elhagyni kényszerültek.

Ezt a kérdést a köznyugalom érdekében minél előbb és pedig félreérthetetlen módon tisztázni kell.

A táblaelnök szabadságon. Olchváry Zoltán, a kir. ítélőtábla elnöke csütörtökön Budapestre utazott. Előreláthatólag 12-14 napig lesz hivatalától távol.

A polgármesterhelyettes hivatalában. Az influenzában megbetegedett Csóka Sámuel h. polgármester egészsége teljesen helyreállt. A polgármesterhelyettes tegnap már elnökölt is a tanácsülésen.

Ságy rendőrfőtanácsos jobban van. Ságy Lajos rendőrfőtanácsos, aki vasárnap óta erős influenzában feküdt, jobban van és tegnap már elhagyta az ágyat.

A kultuszminiszter köszönete. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Marx János cukrász és sütőmester debreceni lakosnak a siketnémák debreceni államilag segélyezett intézetének szegénysorsu növendékeire fordítandó 640 korona adományáért köszönetét fejezte ki.

Győr bizalma a kormány iránt. Győrből jelentik: Győr szabad királyi város törvényhatósági bizottságának Tarányi Kálmán dr főispán elnöklete alatt a mai napon megtartott közgyűlése a tanács javaslatára egyhangulag kimondotta, hogy a Bethlen-kormányt üdvözlő és támogatásáról biztosítja. Egyben egyhangu lelkesedéssel kimondották, hogy Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi minisztert, Győr szabad királyi város első kerületének nemzetgyűlési képviselőjét üdvözlők, ragaszkodásukról és bizalmukról biztosítják.

Cipő a debreceni szegényeknek. Dr Bernoldk Nándor népjóléti miniszter legutóbb arról értesítette a várost, hogy a rendelkezésére álló cipőmennyiségből 200 pár cipőt juttatott a debreceni szegények számára. A városi tanács intézkedett a cipők átvétele felől úgy, hogy azok mielőbb kiosztatnak a debreceni szegények között.

Kinevezés. A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság Nagy Lajos máv. váltókezelőt a berettyóújfalui állampénztárhoz altiszté ki-nevezte.

Ébredők! Nemzetvédelmi sajtórézvények jegyzési helye központi irodánkban van! Ha magyarok vagytok, jegyezzetek!

Kedves Szerkesztő Ur. Édesanyám régi módi asszony, jó gazdasszony, na nem akarok én a modern asszonyok értékéből ez által elvenni egy mákszemnyit se. csak megomlítottam, hogy régi módi s mint ilyen nem a szakácskönyv szerint dirigált a konyhában, hanem öröklött családi receptjei szeriut. A minapában nagy rendezést csinált édes anyám a régi írásai között, melyek közül előkerült egy sárgult kis papírszelet. Ha nem resteli olvassa el:

Barna linczi torta. 9 tetőzött kanál lisztet eldörzsölünk 9 kanál héjjas örölt mandulával és 9 kanál tetőzött szitált porcukorral. Ekkor 2 kanál bort, két evő kanál tejfelt és 2 tojás sárgáját teszünk hozzá egy kis szitált fahéjjal és egy kis citrom héjjal. Megkenjük tetejét befőtellel, megrácozzuk, a formát kivenve alaposan, hosszasan sütjük és a formát papirossal beföldjük, hogy a befőtt meg ne száradjon.

Eddig a recept. Az alján még egy kis érdekesség: 9 kanál liszt 7 krajcár, 9 kanál héjjas örölt mandula 10 krajcár, 9 kanál porcukor 6 krajcár, 2 kanál bor 5 krajcár, 2 kanál tejfel 3 krajcár, 2 tojás 6 krajcár. Összesen 37 krajcár. — Mondja kedves Szerkesztő Ur mennyiért lehetne ezt az egy ebédre való linczitortát megcsináltatni? Az anyámtól nem merem megkérdezni az árát! Tisztelettel egy tortakedvelő ches fu.

A szegények tüzelője. Az 1922. évi költségvetésben a város 70 ezer koronát vett fel arra a célra, hogy ebből az összegből részt vásároljon a város szegényei számára. A tanács tegnap délelőtti ülésén szóba került ez az ügy, melynek tárgyalása során a tanács elhatározta, hogy ebből a 70 ezer koronából most 45 ezer koronáért vásárol részt és azt most kiosztja szegényei között, míg a megmaradó 25 ezer koronán csak majd a jövő karácsonykor vásárol tüzelőt, melyet karácsonyi ajándékkul fog kiosztani a szegények között.

A leszerelt tisztek elhelyezése. Budapestről jelentik: A leszerelt tiszteknek a gazdasági pályákon való elhelyezkedése ügyében a honvédelmi minisztériumban értekezlet volt, amelyen részt vettek az összes minisztériumok, továbbá OMGE, OMKE és a TEBE, a Kereskedelmi Kamara, a Baross Szövetség, a nagy bankok és a nagyvállalatok képviselői. Az értekezlet megállapította, hogy a tiszteknek a polgári pályákon való elhelyezkedése intenzívebb gazdasági előkészítést igényel s azért elhatározták, hogy olyan szakiskolát igyekeznek felállítani, amely az összes gazdasági ágakra képezik ki a tiszteket. Ugyanazért ügyükben újabb bizottságot küldöttek ki.

A Székely Társaság előadása. A Debreceni Székely Társaság január hó 15-én d. e. 11 órakor az Iparos-körben tartja második propaganda előadását, melynek műsora a következő: 1. Nyitány. Játssza Berky Lajos zenekara. 2. „Nemzeti Híszkegy” Szabadostól: Hymnus Erkel Ferentől: „Kossuth dal” Gaál Ferentől. Éneklí a Városi dalegylet. 3. „A trianoni béke ipari és kereskedelmi vonatkozásai” címen előadást tart dr. Kertész István a Székely Társaság tiszteletbeli tagja. 4. Szavál: dr. Tanóó Béláné. 5. Énekel Tanner Vilike az „Egyetértés” tagja. A terem fűtve lesz. Belépődíj nincs, azonban adományokat a menekült gyermekek és a társaság propaganda alapja javára köszönettel fogad az elnökség.

Földrengés Székesfehérvár környékén. Székesfehérvárról jelentik: A környékbéli községekben reggel két ízben földrengést észleltek 5 percnyi időközben és mindegyik néhány másodpercig tartott. Az első lökést hajnali 4 órakor észlelték, amelyet erős földalatti moraj kísért. A lökés következtében a szobákban levő butorok megmozdultak, több falóra megállt, képek estek le és több helyen az ablaküvegek összetörték. A lakosság fennlevő részét félelem fogta el, míg a másik részét, amely hajnali álmát nyugodtan aludta, nem akadályozta meg álmának továbbfolytatásában. Az első lökést 5 perc múlva újabb erős lökés követte.

Városi nyugdíjask figyelme! Felhívjuk mindazon városi nyugdíjasokat és özvegyeket, akiknek lakásában villanyvilágítás van, hogy összeírásuk végett a számvérőség 17. sz. szobájában saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek. — Városi számvérőség.

Szent-Királyi Tivadar gyászja. Részvétellel értesülünk arról a veszteségről, amely Szent-Királyi Tivadar keresk. és iparkamarai elnököt, a debreceni róm. kath. egyház világi elnökét érte. Anyósa: özv. Klósz Györgyné, hosszas betegség után csütörtökön reggel elhunyt. A gyászoló család a következő jelentést adta ki:

Klósz Bert, férjezett Szent-Királyi Tivadarné és férje Szent-Királyi Tivadar úgy a maguk, mint rokonaik nevében is mély fájdalommal, de Isten bölcs akaratán való megnyugvással tudatják, hogy a felejtethetlen jó anya és anyós **özv. Klósz Györgyné, sz. Sebestyén Krisztina** életének 86-ik, özvegségének 50-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 12-én reggel 9 órakor nemes lelkét visszaadta teremtőjének. Felejtethetlen halottunk földi maradványait f. hó 14-én d. e. 11 órakor fogjuk a Kossuth-utcai ref. templomban kezdetét veendő gyászszertartás után, a Szent-Anna-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1922. január hó 12. Aidas és béke poraira! A temetést Gebauer K és Tsa temetk. int. Kossuth-u. 2. Városháza rendezi.

Hadigondozottak lábellenje még mindig kapható a „Hadró” irodájában a hivatalos órák alatt (Szent Anna-utca 12. sz.).

N A P I R E N D

Péntek 1922 január 13

Prot.: Vidor. Kath.: Veronika B.

A Nap két 7 ó. 47. Nyug 4 ó. 31. (Holdtölte)

Városháza: A polgármester és a tanács tagjai fogadnak d. e. 10—12-ig.

Megyháza: A főispán fogad d. e. 11—12-ig.

Rendőrség: Központi ügyelet: Dr Varga László rendőrségfőosztályozó.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel: Ciganybaró, operett 3 felv.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 10—1-ig. d. u. 4—7-ig.

Kollegiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—12-ig. d. u. 4—7-ig.

Egy betörő, aki már másodszor jelenti be öngyilkosságát

Megemlékeztünk annak idején **Nikulinecz Mihályról** és társáról, a két híres falbontó betörő bűnlajstromából, akiket a debreceni rendőrség, mikor a Szántó-féle ruhaüzletbe akartak betörni, ártalmatlanná tett. A két betörő vezére és felbujtója **Allé Gyula** cipész volt, aki azonban megszökött s Budapestben bujkált.

Körülbelül egy hónapja, hogy Allé levelet írt szüleinek s a rendőrségnek, amelyben bejelenti, hogy őt már többet sehoh ne keressek, mert öngyilkos lesz. A rendőrség a levél ellenére is tovább nyomozott utána, míg most a szorgalmas levélíró újból jelentkezett s **újbol bejelenti, hogy öngyilkos lesz.**

A levél igen szentimentális hangon van írva. — Hallom, — írja, — hogy valami betöréssel vádolnak, ami nem igaz. Én egy szerencsétlen ember vagyok, nem gyilkoltam, nem loptam, csupán egyszer csaltam. Engem többé ne keressenek, mert öngyilkos leszek.

A rendőrség természetesen nem ad hitelt a levélnek s tovább nyomoz a szenvedélyes öngyilkos után.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, Kossuth-utca 9.

Vászon-üzlete

Alapítva 1831. évben.

Menyasszonyi kelengyék. Asztalneműek,

Agylerítők

Saját készítésű Paplanok.

Barchentek. Zsebkendők. Pokróczok.

Baba-kelengyék.

Derékalkak Kanavásznak

nagy választékban.

Jó minőség. Szabott árak.

Hatvanszor annyiba kerül a megélhetés, mint bökében. Az Országos Ipar Egyesület részére történt statisztikai kimutatásokban a drágaság helyzete már 1922-re is meg van állapítva. Ezekből kitűnik, hogy ma a megélhetés átlagosan 60¹/₂-szerese a békebelinek. A ruházati cikkek 121 szeresre, a lakás 117-szeresére, az élelmiszerek 68 szorosára emelkedtek a békebeli áraknak.

Ruha és cipő a városi tisztviselőknél. A városi tanács legutóbb megbizta a főjegyzői hivatal vezetőjét, hogy járjon el a városi tisztviselők részére mérték után készített cipők és ruhák szállítására vonatkozó rendelet értelmében a köztisztviselők beszerzési csoportjánál. A tanács tegnap délelőtti ülésén dr. **Vargha Elemér** főjegyző bejelentette a tanácsnak, hogy megbízatásában eljár, azonban a ruhák és cipők elkészítésére vonatkozólag nem történt felsőbb helyről megfelelő intézkedés. Amennyiben az intézkedés megtörténik, biztosítva lesz, hogy a városi tisztviselők e kedvezményben részesülhessenek.

NAPSUGÁR vagyonmentő árverésre mindennemű használati-, berendezési-, fényüzési- és műtárgy, régiség beadhathó e hó 21-ig Piac u. 10. l. alatt délelőtt 2 óráig. Telefon 10—10. Árverés január 25—26. délután 3 órakor.

Szőlőgazdasági kiállítás. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete akciót indított meg, mely az ország szőlő és borgazdaságáról kiállítást rendez gyümölcs, pálinka, konyak és szőlőgazdasági gépek kiállításával kapcsolatban. A kormány kiküldötte a legmesszebbmenő támogatásról biztosítja a kiállítás előkészítőit. A kiállítást augusztusra tervezik.

Csökken a bankjegyforgalom. A Magyar Állami Jegyintézet legújabb kimutatása szeriut az államjegyforgalom 65.8 millió csökkenést mutat fel. A jegyforgalom csökkenését a váltópiacra 252.5 millió értékű váltónak visszaváltása idézte elő. Ezzel szemben az Osztrák Magyar Bank jegyeinek további beváltása 12.4 millió, a Postatakarékpénztár jegyeinek beváltása 4.9 millió. Giro követelések kifizetésére 101.8 millió, egyéb követelésekre 18.3 millió és egyéb tartozásokra 51.9 millió vétetett igénybe.

A Petőfi-centennárium. Budapestről jelentik: A Petőfi társaság ülést tartott és elhatározta, hogy a társaság minden egyes tagja magára vállal néhány családot, hogy azokat felkeresse és elkérje tőlük a náluk levő ereklyéket a Petőfi-Ház számára. Ugyan csak a társaság indítványára kinyomozák Petőfi egyetlen fényképét is. A Petőfi-társaság egyébként a mai viszonyok között sem tett le azon tervéről, hogy ki adja bámulatos ocsó áron Petőfi valamennyi munkáját. — Százazer példányban akarják a művet kinyomtatni és egészen jelentéktelen áron fogják terjeszteni a magyar nép legszélesebb rétegeiben. Ugy értesülünk, hogy az ocsó Petőfi kiadáshoz szükséges pénzt amerikai gyűjtés útján akarják megszerezni. — Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület elhatározta, hogy Petőfi születésének századik évfordulója alkalmából országsszerte irodalmi ünnepet rendez. Az első országos Petőfi-ünnep Debrecenben lesz s erre az alkalomra a közreműködőkül fölkért neves író és művészgardán kívül az AMKE vezetősége is leutazik Debrecenbe. Az Alföld és a Dunántul valamennyi gócpontján megtartandó Petőfi-ünnepre az előkészületek folyamatban vannak.

Magyar Köztisztviselők Szövetkezetének közleményei. Fiókárudáinkban újabb arleszállításokat eszközöltünk és pedig: 1 kg. házi szappan 90 K, 1 kg. bab 16 K, 1 kg. köleskása 29 K, 1 kg. rizs 58 K, 1 kg. cukor 89 K, 1 kg. pótkávé 86 K, 1 kg. hollandi cacao 360 K, 1 kg. nyers kávé 280 K, 1 kg. pörkölt kávé 360 K, 1 liter thea rum 136 K, 1 üveg asztali óbor 42 K, 1 kg. elsőrendű gyümölesiz 56 koronáért kapható.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva választmányi ülése f. hó 15-én vasárnap d. u. 3 órakor a városháza kistanástermében. A választmányi tagok teljes számban való megjelenése kívánatos.

— **Uj iparendedélyek.** A városi tanács tegnapi ülésében az alantírt ipardíjak kiszabása mellett a következő új iparendedélyeket adta ki: Friedmann Sándor fűszergyarmatára 500, Szino István timárpar 500, Németh Kálmán szatóczipar 300, Németh Márton cipőkrém gyártás és árusítás 500, Berger Zsigmond és Weinberger Zsigmond üveg- és porcellánkereskedés, üvegezés és kőpkeretezés 1000, Vargha László szatóczipar 300 K.

— **Dr Morvay Zsigmond** ügyvéd, volt országgyűlési képviselő, ügyvédi irodáját Nagyváradon Nagy Sándor-utca 4. sz. alatt újból megnyitotta.

— **Adomány.** A Függetlenségi Kör legutóbbi bálja alkalmával begyűlt felülfizetések-ből 500 korona adományt juttatott Balogh Sándor dr. polgármesteri titkári kezéhez, azzal, hogy ezt az összeget a népkönyhazáé javára fordítsa.

Nemzetközi betörő a debreceni rendőrség kezei között

Megirtuk, hogy a rendőrségnek sikerült elfognia Kertész Árpád notórius betörőt, aki Debrecenben is több betörést hajtott végre. Ő követte el még a múlt év folyamán Dalmy Tiborné Arany János-utca 3. szám alatti lakásán, ugyszintén Füstös Dezső kőzímunka üzletében is a betöréseket. Kertész mindenütt példátlan vakmerőséggel dolgozott.

A napokban kihallgatta dr. Rencsik Jenő rendőrkapitány, aki előtt, miután több betörést rabizonyítottak, elmondott egyetnást viharos élettörténetéből. Kertész már 1919-ben követett el betöréseket Debrecenben, így őtört be Szanyi János Király-utcai szabóhoz. Szatmárnémetiben szintén betörést követett el. Később elfogták, de Szatmárnémetyben megszökött. Azonul különböző helyeken kőborgott. Bejárta Lengyelországot, de a rossz lengyel valuta nem felelt meg neki, ezért áttette a főhadiszállását Csehszlovákiába.

— Aztán loptál-e ott is? — Kérdezte tőle a rendőrkapitány.

— Hát mit tehettem volna mást, — felelte nevetve. Egy-egy alkalommal néha 15—20 ezer lengyel márkát is hozott a zsákmány.

Később Budapesten is működött. Valószínű, hogy még igen sok betörés és lopás bűne szárad a lelkén. A kihallgatása végén még csak egy dolog iránt érdeklődött:

A tőzsde

Magyar korona: 82 1/2.

A rendezési napra való tekintettel a tőzsdei forgalom ma igen szerény keretek között mozgott. Már nyitáskor igen széleskörű üzetlenség nyilvánult meg. A hangulat meglehetősen nyomott volt. A tőzsdei későbbi folyamán azonban valamivel kedvezőbb hangulat kerekedett felül és némi vételkedv mutatkozott, azonban az árfolyamok jelentősebb áreltolódást nem tudtak elérni. A kulisz barátságos volt. Az Államvasut, Rima és Salgó papírokban az arbitrage emelkedő árfolyamok mellett elég élénk üzletet tudott lebonyolítani. A Kőzútban a contremín dolgozott és árfolyamát körülbelül 60 ponttal lenyomta. A bankpiaeon nem volt különösebb esemény. Elénk kereslet mutatkozott Bosnyák Agrár iránt, amelyben az arbitrage bonyolított le üzletet. Az árfolyama egy kissé emelkedett. A malompiac csendes. Borsod miskolezi, I. Bpesti gőzm. és Viktória barátságos megítélésnek örvendtek. A szénpiacon Alt. Kőszén és Urikányi állottak az érdeklődés központjában, úgy hogy árfolyamaikat néhány 100 ponttal megjavították. A Kohó tartott volt és élénk érdeklődés nyilvánult meg iránta. A vaspiac csendes. Elénk mozgalmasság volt Liptákban, amely azonban fluktuáló árfolyamok után értékéből kénytelen volt engedni. Vásárolták még a Fegyvert és Ganzvillamost, amelyek néhány pontos árnyereséget értek el. A vegyespiac tartott. Közvetlenül zárlat előtt azonban meglehetősen megeléknül és érdeklődés nyilvánult meg az értékpapírok iránt. Ez a körülmény az árfolyamokra jelentősebb hatást gyakorolni nem tudott. A Győri olaj, Gummi felfelé tendáltak. Phőbusban és Textilban vételi megbízások érkeztek be. A fapiac eseménytelen forgalom esemény. Árfolyamok nagyjában tartottak. Árfolyamaikat megtudták javítani 0 fa és

Hazai fa, azonban lényeges árfolyameltolódások nem voltak.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1860, Osztrák hitel 1000, Angol-Magyar 730, Leszámitoló bank 750, Magyar-Olasz 300, Jelz. hitelbank 305, Hazai bank 625, Salgó 4850, Rimamurányi 2310, Közuti 960, Déli vasút 1350, Államvasut 3985, Keresk. bank 6375, Általános takarékpénztár 985, Pesti hazai 24500, Borsod miskolezi 3325, Concordia 2100, Budapesti gőz. 5650, Gizella 2550, Hungária 2425, Viktória 7450, Beocsini 5800, Kohó 4950, Általános közszen 10725, Urikányi 5655, Adria 6400, Atlantic 2800, Levante 6000, Trust 1950, Ganz Danubius 32800, Ganz villamos 5500, Lipták 524, Magy. ac 126.0, Schlick 1040, Wörner 590, Brassói 3400, Izzó 5500, Spódium 2510, Hazai faterm. 2125, Klotild 3175, Erdő 900, Nasci 17700, Neuschl Licht. 660, Orsz. fa 1035, Telefon 3775.

Valuták.

A valutapiacra k hangulat tartózkodó. Az alacsonyabb zürichi jegyzés sem tudott élénkebb forgalmat kiváltani. Nyitáskor legtöbbnyire a tegnapi nívó került felszínre, később azonban barátságosabb megítélés érvényesült és egyes értékek, kivéve a márkát, amely nemzetközi értékelésének következtében lanya volt, emelkedő árfolyamokon eseréltek gazdát. Az érdeklődés központjában a dollár és márká állottak. — Márkában az eladások tovább folytak és így árfolyama a nyitási árfolyamból kb. 5 pontot volt kénytelen engedni, míg a dollár fokozott érdeklődés mellett pontról pontra emelkedett. A Napoleon meglehetősen érdeklődés mellett néhány ponttal javult. A szokol kedvezőtlenebb megítélésének hatása alatt néhány pontot veszített, azonban ezen kisebb árfolyamát sikerült mindvégig megtartani. A balkán valuták közül barátságos a lei és

— Kapitány Ur — kérdezte — ugye még nem állt helyre a románokkal a békés viszony, még nem adják ki a betörőket?

Ugyanis félt, hogy a nagykarolyi betörésért most ott kell felelnie a románokkal.

A rendőrkapitány megnyugtató válasza után egész felvidulva tért vissza a fogházba. Egyébként a nemzetközi betörőt tegnap átadták a kir. ügyészségnek.

SZÍNHÁZ.

oo

Péntek: Cigánybáró. B) bérlet.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Pénteken B) bérletben *Cigánybáró* kerül színi.

Óriási érdeklődés kísérte a New York rejtelmel tegnapi előadását. Ha látni akarja ezt a csodálatos filmalkotást, melyben Pearl White az amerikaiak zseniális filmszínésznője még a tőle megszokott bravurokat is felülmúlja, igyekezzen jegyét már délelőtt a pénztárnál megváltani. A kalandorfilmek e koronázatlan királynőjét még pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Uranus mérsékelt felémelt helyárák mellett. Előadások 5, 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

D. Menicbelli főszereplésével „Mindig a nő” című négyfelvonásos drámát és „Hajrá, utána” című kétfelvonásos amerikai burleszk vígjátékot mutatja be ma az Apollo. — Jegyelővétel.

Kisérje figyelemmel az Uránia január havi szenzációs műsorát! Csupa elsőrendű attrakció!

Jön! A „Mors Imperator” Lagerlöf Zelma dán író világhírű elbeszélése „A halál kocsisa” 5 felvonásban. Vasárnap kerül premierre az Urániában.

Jön! Harry Piel a XX. század legzseniálisabb kalandora „A fejnélküli lovas” 3 részes 18 felvonásos szenzációs kalandor filmben fog játszani még e hóban az Urániában.

Ferő Andra, az Uránia főszereplőjének kedvence, hosszú szünet után tegnap este nyújtott ismét élvezetes művészi játékot az „Arany börtön” című exotikus filmjáték 6 felvonásán keresztül, melyben „Safendri” egy indus tán cosnó szerepét kreálta elragadóan! Művészi játékát dicsérni — nem találunk jelzőket. — Ezt mindenkinek meg kell nézni, aki szépet

óhajt látni! Ezt megelőzi: „Triak és Trak” bá-bok csodás játéka! E pompás műsor két és fél óras előadás keretében rendes helyárák és a kedvezményes jegyek érvényessége mellett 5-től és fél 8-tól van műsoron ma és holnap pénteken. Szombaton új műsor! Uránia.

SPORT

oo

A DTE harmadik teadélutánja. Vasárnap, folyó hó 15-én, délután 4—7-ig rendezi a DTE a már oly népszerűvé vált teadélutánját, amely ez alkalommal harmadszor lesz megtartva. A kedélyes délután tarkítva lesz tánccal, tombolával s rövid kabaréval. A rendezőség kér mindenkit, hogy a rövid időre való tekintettel pontosan 4 órára megjelenni sziveskedjenek.

A DTE téli tréningje. Szerdán tartotta a DTE footbalszakosztálya második téli tréningjét a Péterfia utcai tornacsarnokban. A tréningben az első csapat, valamint a tartalék csapat játékosai nagyobb részben megjelentek. Ezúton felhívom a játékosok figyelmét, hogy a további tréningnapok kedd, csütörtök és szombatra lesznek áttéve, tekintettel arra, hogy a többi napokon a birkozó szakosztály tagjai vannak munkában. A tréning idő 5 órától fél 9 óráig tart. A terem kellemesen fűtve van. *Intézd.*

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreczeni Gazdák

Bankja részvénytársaság, Kossuth u. 17. Kölesönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safe deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felelnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Eladó

egy üstház, egy facsarógép és kenyérhaj. Lechnerné, Kandia-utca 15. keresztpület R.

Eladó

a Belvárosban egy jövedelmező ház, a Köntökek elején egy kis ház, belső telek, házhelyek és szőlők, továbbá földek 7 holdas, 5 holdas és 8 holdas. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth utca.

Kis ház jókarban, 950 öf telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld eladó. Nemes-utca 7. szám (Tócsa kert.) Értekezhetni Hajdúföld szerkesztőségében délután 6 órakor.

Sertéstermékek. Sertéshus 84—110, zsirszalonna 120—24—30, olvasztott zsir 160—170, háj 140—44, füstölt, sózott paprikás szalonna 140—150, esecsi 140—60, tepertő 70—100, füstölt kolbász 100.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbb árban vess

Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

Gazdasági VAS ÁRUK, takarékpénztárak és befizetések, lemezedények beszereszetők: Bakos István vas-kereskedésében. Csapó-utca 38. sz.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy Kibud 17.

Rikkancsok

azonnal felvételnek lapunk kiadóhivatalában.